

Till: Lunds politiska partier och folkvalda politiker

OMFÖRHANDLA "FRITT SÖK" FÖR MER LIKVÄRDIG GYMNASIESKOLA I SKÅNE!

I Lunds kommunala gymnasieskolor går mer än 5500 elever. Dessa elever kommer från 29 av Skånes 33 kommuner, och färre än hälften av dem bor i Lunds kommun.¹ Konkurrensen är hård och sökande med betyg på riksgenomsnittets nivå kommer inte in på något av de fyra stora högskoleförberedande programmen (NA, TE, SA, EK²) vid kommunal gymnasieskola i Lund.³ På grund av ökande årskullar under kommande år förväntas konkurrensen öka ytterligare. Trots satsningen på en ny kommunal gymnasieskola saknas inför läsåret 2018/2019 över 180 platser på Lunds gymnasieskolor, och året därpå förväntas denna siffra öka till över 300, motsvarande tre-fjärdedelar av gymnasieskolans Spykens årliga intag.⁴

Enligt skollagen har kommunen ett särskilt ansvar att erbjuda sina ungdomar en gymnasieutbildning av god kvalitet, anpassad till ungdomarnas önskemål. Vi vill väcka frågan om Lunds kommun fullt ut lever upp till sitt ansvar.

Det rådande läget med hård konkurrens och skev fördelning mellan skolor och kommuner är en effekt av det samverkansavtal "Fritt sök" vari Lund frivilligt deltar tillsammans med 36 andra kommuner. Genom detta avtal vidgades kommunens ansvarsområde till hela Skåne och västra Blekinge genom att ungdomar kan söka gymnasieplats fritt inom detta område. I tidningarna läser vi samtidigt hur en del av de ingående kommunerna har problem med elevunderlag och tvingas avveckla utbildningsprogram. Vi frågar oss om "Fritt sök" verkligen gagnar en sund och hållbar utveckling för Lunds ungdomar, Lunds kommun, andra kommuner i samverkansområdet "Fritt sök", och samhället i stort.

Som skattebetalare, invånare och väljare i Lunds kommun ställer vi följande frågor till Lunds politiska partier och folkvalda:

1. Är det rimligt att en elev som i nian presterar på riksgenomsnittlig nivå inte kommer in på breda högskoleförberedande gymnasieprogram vid kommunens skolor?

2. Det är slående få Lunda elever som drar nytta av "Fritt sök" och väljer gymnasieutbildning på kommunala skolor utanför Lund. Vi frågar därför - på vilket sätt gynnas Lunds ungdomar och kommun i praktiken av samverkansavtalet "Fritt sök"?

3. Lunds kommun har hamnat i en ohållbar situation när det gäller den kommunala gymnasieskolan. Den enda lösningen kan inte vara att Lunds kommun skall forcera fram stora investeringar av nya gymnasieskolor med de finansiella risker det innebär. Hur vill Lunds politiska partier lösa den rådande situationen?

Vi efterfrågar förändringar och konstruktivt arbete för att omförhandla "Fritt sök" så kommunens främsta ansvar är Lundaregionens ungdomar (från Lund och grannkommuner utan gymnasieskola), och därefter – i mån av plats – ungdomar från andra kommuner. Detta för att: minska segregation mellan elitiskolor i Lund och försvagat elevunderlag i andra kommuner, säkerställa att Lundaregionens ungdomar – inte bara de topppresterande – får bättre tillgång till Lunds kommunala gymnasieskolor, och begränsa forcerade investeringar i nya skolor med stora ekonomiska risktaganden för Lunds skattebetalare.

---

¹ *Siris kvalitet och resultat i skolan*, databas, Skolverket, siris.skolverket.se/

² Programmens beteckningar: NA: Naturvetenskapligt, TE: Tekniskt, SA: Samhällsvetenskapligt, EK: Ekonomiskt

³ Slutlig antagning Lund läsåret 2017/2018. www.skanegy.se/information/meritvarde samt Statistik fördelning av meritvärde i riket tillhandahållet av Skolverket.

⁴ Prognos kapacitet för årligt intag av till Lunds kommunala gymnasieskolor 2018-2028, Information tillhandahållen av Utbildningsförvaltningen Lunds kommun

BAKGRUND

Samverkansavtalet "Fritt sök" flyttar gränserna för fria skolvalet

Skollagen säger att "Varje kommun ansvarar för att ungdomarna i kommunen erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet" och att "Vilka utbildningar som erbjuds och antalet platser på dessa ska så långt som möjligt anpassas med hänsyn till ungdomarnas önskemål" (§30). Vidare anges att "Av de behöriga sökande till ett nationellt program ...ska huvudmannen i första hand ta emot dem som är hemmahörande i kommunen eller inom samverkansområdet för utbildningen" (§42).

Figur 1: Samverkansavtalets 37 kommuner¹

Genom *fria skolvalet* (lagstadgat i friskolereformen sedan 1992) ges elever möjlighet att välja mellan kommunala och fristående skolor inom sitt skolområde. *Samverkansavtalet "Fritt sök"* (regionalt avtal tecknat mellan kommuner och gymnasieförbund, 18 månaders uppsägningstid, ej lagstadgat) medför att för gymnasiet flyttas gränserna för det fria skolvalet ut.¹ Samverkansavtalet introducerades av 31 kommuner år 2009, och utvidgades till 37 kommuner år 2015. I och med avtalet "Fritt sök" konkurrerar elever från Skåne och Blekinge fritt på skolmarknaden i detta område (Figur 1). **Avtalet "Fritt sök" kom till för att öka valfrihet för samverkansområdets ungdomar, men i realiteten är det framför allt de mest högpresterande ungdomarna som åtnjuter denna valfrihet.**²

För Lunds kommun har "Fritt sök" lett till ett mycket stort inflöde av elever från andra kommuner. Andelen elever som kommer från annan kommun än Lund överstiger 50% för alla de stora breda högskoleförberedande gymnasieprogrammen (NA, TE, SA och EK) vid Lunds kommunala gymnasieskolor, och på några utbildningsprogram är andelen elever från andra kommuner uppåt 75% (Teknikprogrammet, Polhemskolan 2017/2018).³ Samtidigt konstateras att konkurrensen i Lund

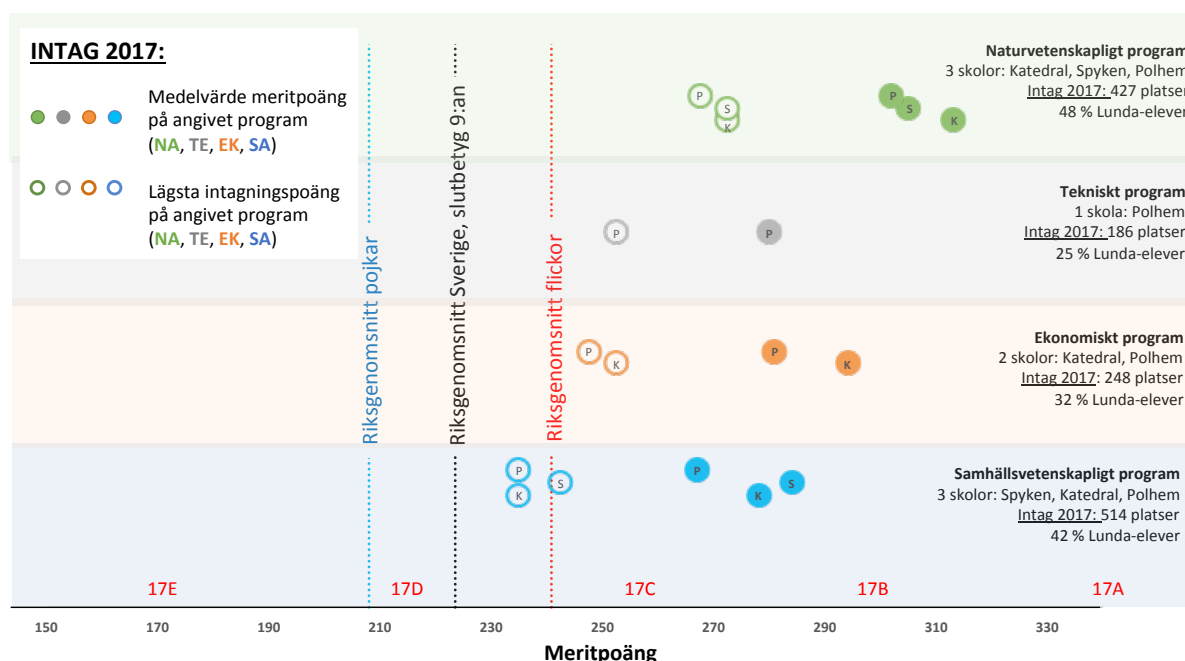
¹ Fritt sök gymnasiet Skåne och västra Blekinge, Kommunförbundet Skåne

kfsk.se/lanarandearbetsliv/barn-och-utbildning/samverkan/beredningsgrupp/fritt-sok/

² Anpassning och motstånd. En etnografisk studie av gymnasieelevers institutionella identitetsskapande, Johansson, M., Doktorsavhandling, Göteborgs universitet, 2009; Marknad och medborgare: elevers valhandlingar i gymnasieutbildningens integrations- och differentieringsprocesser, Doktorsavhandling, Växjö universitet, 2006

³ Sammanfattande statistik: Antagning till Gymnasieskolan 2017/2018 (Utbildningsförvaltningen, Lunds kommun, sept 2017).

är så hård att vid antagningen 2017/2018 hade en elev med betyg på riksgenomsnittet inte kunnat komma in på något av de stora högskoleförberedande gymnasieprogrammen vid Lunds kommunala gymnasieskolor (Figur 2). I praktiken har alltså samverkansavtalet lett till en situation där de reella valmöjligheterna för många av områdets ungdomar är mycket begränsade, stick i stäv med andemeningen i skollagen. Ett argument som ibland lyfts fram till förmån för "Fritt sök" är att den stora tillströmningen av elever till Lund medför ekonomiska möjligheter för ytterligare tillvalsämnen på Lunds kommunala gymnasieskolor, t.ex. ovanliga språk. Detta kan ha stort värde för enstaka individer. Denna ökade valmöjlighet kan dock endast åtnjutas av en mindre grupp av elever vid dessa skolor, och bör rimligtvis ha lägre prioritet än det övergripande och stora ansvaret för skolgången för samtliga Lunds ungdomar. En annan konsekvens av att många studiemotiverade elever från hela Skåne söker sig till Lund är att skolor i andra kommuner får svagare elevunderlag och man kan ju undra hur detta påverkar valfriheten för övriga elever i dessa kommuner. Samverkansavtalet förstärker därmed skillnader mellan skolor och kommuner. Det kan ifrågasättas om denna segregation är av godo, och om det leder till likvärdig skolgång.¹

Figur 2: Lägsta meritpoäng och medelvärde bland de antagna eleverna vid slutlig antagning till stora högskoleförberedande program (NA, TE, EK, SA) vid Lunds kommuns gymnasieskolor (läsåret 2017/2018)². Dessa värden jämförs med riksgenomsnittliga meritpoäng för elever som slutade årskurs 9 år 2017³. Antal platser vid intagning och procentandel elever från Lunds kommun 2017. Meritpoängen beräknas som summan av 16 bästa betygen samt betyget i moderna språk som språktillval. Exempel: 17A ger 340; 17B ger 297.5; 17C ger 255; 17D ger 212.5; 17E ger 170 meritpoäng.

¹ Det fria skolvalet ökar klyftor mellan skolor - Den svenska skolans nya geografi. Vetenskapsrådet, Resultatdialog, s.119-126, 2013; Likvärdig utbildning i svensk grundskola? Rapport 374, Skolverket, 2012; Det svåra valet. Elevers val av utbildning på olika slags gymnasieprogram. Rapport 394, Skolverket, 2013; Så används resurserna i kommunala skolor och i friskolor, Rapport, Lärarnas Riksförbund, 2017; School Choice and Increasing Performance Difference: A Counterfactual Approach, Östh, J., Andersson, E. Malmberg, B; Urban Studies 50(2) 407-425, 2013; The Good, the Bad, and the Average: Evidence on Ability Peer Effects in Schools, Lavy, V., Silva, O., Weinhardt, F., Journal of Labor Economics Vol. 30, pp. 367-414

² Slutlig antagning Lund läsåret 2017/2018. www.skanegy.se/information/meritvarde

³ Siris kvalitet och resultat i skolan, databas, Skolverket, siris.skolverket.se/

Valmöjligheter för Lunds ungdomar

I debatten kring avtalet "Fritt sök" lyfts ofta argumentet att en stor andel av Lunds ungdomar får sitt förstahandsval tillfredsställt och att man därmed tillgodoser behoven. Vår erfarenhet som Lundabor med barn i högstadieålder är dock att gymnasievalen i praktiken oftast avgörs av vilka utbildningar ungdomarna uppfattar att deras betyg räcker till, inte vilka utbildningar de önskar gå. Denna bild förstärks på samverkansområdets egen gymnasieportal (skanegy.se) där eleverna uppmanas att ta reda på föregående års antagningspoäng för att avgöra om de har en chans att komma in på den utbildning de önskar gå. **Med andra ord så är det osäkert om statistiken över förstahandsval faktiskt speglar ungdomars önskan, den kan lika gärna ses som ett mått på deras förmåga att göra en realistisk bedömning av vilka utbildningar de har tillträde till.**

Lund har en stark tradition av gymnasieutbildning på hög nivå, och kommunen lägger stora resurser på högklassiga och moderna kommunala gymnasieskolor som är mycket eftertraktade bland Lunds ungdomar. **Som skattebetalare och väljare anser vi det rimligt att Lunds ungdomar ska ha tillgång till de kommunala skolorna för att gå breda högskoleförberedande utbildningar inom inriktningar där de har störst begåvning och intresse.** I nuläget är detta inte säkert, och den hårda konkurrensen leder till att många ungdomar hänvisas till att välja andra utbildningsprogram, fristående skolor eller andra kommuner. Efterfrågan på högskoleförberedande utbildningar vid flera, dock inte alla, av Lunds fristående skolor är väsentligt lägre än på motsvarande utbildningar på kommunala skolor, vilket bland annat visar sig genom lägre antagningspoäng.¹ Dessa mindre efterfrågade friskolor uppvisar även lägre resultat på nationella prov än de kommunala skolorna, där skillnaden i vissa fall motsvarar flera betygsenheter.² Detta är inget ställningstagande för eller emot friskolor i sig. **Vi anser dock att det bör vara ett *aktivt val* att gå på friskola, det är inte rimligt att kommunens ungdomar är hänvisade till att "välja" en friskola i brist på plats på kommunal skola.**

FRÅGOR TILL LUNDS FOLKVALDA POLITIKER OCH POLITISKA PARTIER

Vi efterlyser en konstruktiv och kritisk debatt kring samverkansavtalet "Fritt sök" och dess konsekvenser, och vi önskar svar på följande angelägna frågor:

1. Är det rimligt att en elev som i nian presterar på riksgenomsnittlig nivå inte kommer in på breda högskoleförberedande gymnasieprogram vid kommunens skolor?

I nuläget är flera högskoleförberedande program endast tillgängliga för elever med höga betyg i alla ämnen. Den hårda konkurrensen med tuff sällning i mitten av tonåren kan slå hårt mot elever som mognar sent eller av olika skäl utvecklar motivation för studier i ett senare skede av tonåren. Det kan även drabba elever som har särskilda begåvningar men inte lyckas få höga betyg i alla ämnen, och det är stor risk att dessa elever blir utestängda från utbildningar där deras motivation är starkast och där de på bästa sätt hade kunnat utvecklas.

Det mest utmärkande exemplet är naturvetenskapligt program där elever med toppbetyg i matematik och samtliga naturvetenskapliga ämnen inte kommer in om de inte också har höga betyg i *alla* andra ämnen. Noterbart är att medelbetyget på naturvetenskapligt program vid Lunds kommunala gymnasieskolor är skyhögt, vid antagningen 2017/2018 nådde endast 11 % av de elever som gick ut 9:an i Sverige (6 % av pojkarna och 16 % av flickorna) upp till detta värde.³ Den övergripande frågan om elever på riksgenomsnittlig nivå ska kunna studera på kommunala högskoleförberedande program föder en rad följdfrågor:

---

¹ Slutlig antagning Lund läsåret 2017/2018,

http://www.skanegy.se/sites/all/files/uploads/slutlig_antagning_lund_17-18.pdf

² *Siris kvalitet och resultat i skolan*, databas, Skolverket, <http://siris.skolverket.se/>

³ Slutlig antagning Lund läsåret 2017/2018 & Beskrivning av meritvärdet, riket och kön 2017/2018 (statistik tillhandahållen av Skolverket)

- *Ligger det inte i samhällets och kommunens intresse att ge fler ungdomar möjlighet till högskoleförberedande utbildning för att ge dem fler valmöjligheter inför framtida yrkesval och ökade möjligheter för fortsatta högre studier?*
- *Mot bakgrund av de samband som påvisats mellan stress i skolan och psykisk ohälsa¹ ställer vi frågan: Hur påverkas högstadielära motivation och stressnivå, när de inser att de riskerar att inte komma in på den kommunala gymnasieutbildning som de är intresserade av om de inte lyckas få höga betyg i alla ämnen?*
- *Vad är konsekvenserna av en tuff utsällning i denna ålder från ett jämlikhetsperspektiv, till exempel med avseende på kön och socioekonomisk bakgrund?*
- *Från ett samhällsperspektiv är det tydligt att vi inte har ett överskott av människor med högre utbildning inom naturvetenskap och matematik, detta är snarare en efterfrågad kompetens. Hur säkerställer man att unga människor med intresse för dessa ämnesområden kan erbjudas en relevant kommunal gymnasieutbildning utan att kräva att dessa elever ska ha toppbetyg i alla ämnen?*

2. Det är slående få Lundaelever som drar nytta av "Fritt sök" och väljer gymnasieutbildning på kommunala skolor utanför Lund. Som skattebetalare, invånare och väljare i Lunds kommun ställer vi frågan: På vilket sätt gynnas Lunds ungdomar och invånare av samverkansavtalet "Fritt sök"?

Ett argument som lyfts till förmån för samverkansavtalet är att det ger Lundaelever möjlighet att söka sig till kommunala gymnasieskolor utanför egna kommunen. Intresset för detta tycks dock inte vara så stort. En genomgång av antagningsstatistik (år 2017/2018) visar att endast 5 % av Lundaelever som sökte till gymnasieutbildning valde ett nationellt program på kommunal gymnasieskola i annan kommun² (inkluderar ej program med riksintag eller vid fristående skola, eftersom dessa utbildningar är tillgängliga även utan "Fritt sök"). Det är dock oklart om dessa elever faktiskt önskat att söka sig bort från Lunds kommun, eller om de valt en skola i en annan kommun för att de inte kunde konkurrera om en plats på motsvarande utbildning i Lund. Endast 1% av sökande Lundaelever valde en kommunal skola utanför Lund för att gå ett nationellt gymnasieprogram som *inte* erbjuds i Lund.

Utbyggnaden av gymnasieskolan har en stark påverkan på Lunds stad. Om Lunds kommun fortsätter att hårdnackat försöka leva upp till samverkansavtalet kommer man med rådande utveckling med ökande elevkullar behöva bygga ytterligare en kommunal gymnasieskola.³ Samtidigt tar kommunens skattebetalare en ekonomisk risk med stora investeringskostnader i skolbyggnationer som kanske inte alls kommer att behövas när elevkullarna minskar igen.

Man kan regelbundet läsa politikeruttalanden i media med budskapet att det är positivt att nya skolor etableras i Lund. **Vi efterfrågar en öppen diskussion av denna "sanning" med tydliga och konkreta motiveringar.** När kommunen gör stora investeringar i nya skolor krävs en noggrann analys där man väger fördelar mot nackdelar, inklusive skolförtätningens effekter på stadsmiljön, påverkan på lokaler och resurser för Lunds grundskolor, problem kopplade till försvagat elevunderlag i andra kommuner inom samverkansområdet, samt effekter av ökad elevpendling ur både individ och miljöperspektiv.

---

¹ Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige? Utvecklingen under perioden 1985–2014. Rapport Folkhälsomyndigheten 2018

² Sammanfattande statistik: Antagning till Gymnasieskolan 2017/2018 (Utbildningsförvaltningen, Lunds kommun, sept 2017).

³ Sydsvenskan: www.sydsvenskan.se/2018-05-06/lund-nobbar-nya-friskolor-hedda-andersson-gymnasiet-racker; Prognos kapacitet för årligt intag av till Lunds kommunala gymnasieskolor 2018-2028, Information tillhandahållen av Utbildningsförvaltningen Lunds kommun

- Vill Lunds kommuns invånare och väljare fortsätta investera i och prioritera nya gymnasieskolor för att tillgodose samverkansavtalet "Fritt sök"?

3. Lunds kommun har hamnat i en ohållbar situation när det gäller den kommunala gymnasieskolan. Den enda lösningen kan inte vara att Lunds kommun skall forcera fram stora investeringar av nya gymnasieskolor med de finansiella risker det innebär. Hur vill Lunds politiska partier lösa den rådande situationen?

Om man ser till årskullarnas storlek kan man konstatera att kulmen inte är nådd och att problemen kommer att växa ytterligare under kommande år. Det växande problemet syns redan i år då meritvärden för preliminär antagning för alla kommunala högskoleförberedande program är högre än förra året (med ett undantag), trots en nytilkommen kommunal skola, Hedda Andersson gymnasiet.¹ **Trots att det nya Hedda Andersson-gymnasiet erbjuder 180 platser inför 2018 saknas inför läsåret 2018/2019 över 180 ytterligare platser på Lunds gymnasieskolor.**² Prognosen för kommande år ser inte ljus ut, kommunen uppskattar den ökande platsbristen till över 300 platser inför läsåret 2019/2020) och nästan lika stort som hela intaget till gymnasieskolan Spyken redan om 3 år.³ Om man inte agerar på dessa akuta problem av platsbrist och hög konkurrens riskerar man att flera årskullar elever blir utestängda från kommunala utbildningsplatser inom inriktningar där de har störst begåvning och intresse, hänvisas till friskolor som de inte önskat, tvingas pendla, eller får börja sin utbildning i en framhastad ny verksamhet i provisoriska lokaler. **Det är inte försvarbart att svika årskullar av ungdomar.**

Skolmiljön på befintliga skolor påverkas starkt av den rådande situationen med överfulla klasser och lokaler, vilket leder till sämre fysisk och psykisk arbetsmiljö. I Katedralskolans kvalitetsanalys kan man läsa att "Förutsättningarna för att bedriva en modern gymnasieskola lokalmässigt är undermåliga" och att trångboddheten leder till att "Schemalaggningsen utgår helt från lunchplanering istället för den pedagogiska verksamhetens behov".⁴ Gymnasieskolan med kursutformning enligt nuvarande läroplan (Gy 2011) har skapat hög nivå av stress och bristande motivation hos eleverna⁵, och rimligtvis blir dessa problem större när skolorna är trånga och eleverna inte kan välja den utbildning och skola de önskar. Den kraftiga selektionen av elever med toppbetyg gör dessutom att man löper risken att skapa "elitmiljöer", vilket troligtvis leder till ökad stress.⁶ Samtidigt riskerar de elever som inte kommer in på de efterfrågade kommunala programmen att hamna i en miljö som inte är tillräckligt stimulerande och utmanande. I Lunds ungdomsenkät (LUNK) ser man att fler än 50% av eleverna i årskurs 2 på Lunds kommunala gymnasieskolor känner stress flera gånger i veckan när de befinner sig i skolan, vilket är en oacceptabelt hög nivå.⁷ Vi ställer följande följdfrågor kring hur Lunds politiker vill hantera den situation som har växt fram sedan man ingick avtalet "Fritt sök":

---

¹Preliminär antagning Lund läsåret 2017/2018,

www.skanegy.se/sites/all/files/uploads/prel_meritvarden_lund_2017.pdf & Preliminär antagning Lund läsåret 2018/2019, www.skanegy.se/sites/all/files/uploads/preliminar_antagning_lund_2018_sista_ver.pdf

²Sydsvenskan: www.sydsvenskan.se/2017-11-17/nya-gymnasiet-tjuvstartar-redan-nasta-host; Prognos kapacitet för årligt intag av till Lunds kommunala gymnasieskolor 2018-2028, Information tillhandahållen av Utbildningsförvaltningen Lunds kommun

³Prognos kapacitet för årligt intag av till Lunds kommunala gymnasieskolor 2018-2028, Information tillhandahållen av Utbildningsförvaltningen Lunds kommun

⁴Kvalitetsanalys Katedralskolan läsåret 2016/17, Ingaliil Fritzon (rektor), Utbildningsförvaltningen.

⁵Från avhopp till examen, Sveriges Elevkårer & Lärarnas riksförbund, 2015.

⁶Sydsvenskan. www.sydsvenskan.se/2017-04-29/lund-har-blivit-en-elitstad-dar-det-ar-pinsamt-att-fa-ett-b-i-betyg

⁷Lunds Ungdomsenkät 2015, www.raddabarnen.se/Documents/lokalforeningar/syd/skane-lan/lund/lunk_2015.pdf

- *Kan Lunds kommun säkerställa att den lever upp till skollagen och anpassar antalet platser på de olika utbildningsalternativen till vad eleverna faktiskt önskar, i en situation där breda högskoleförberedande program på kommunala skolor uppfattas vara till för toppstudenter, och där elevernas sökmönster kraftigt influeras av vad de ser som realistiska möjligheter?*
- *Mot bakgrund av den rådande situationen för Lundaregionens ungdomar och Lunds kommunala gymnasieskolor, är det rimligt att kommunen prioriterar att leva upp till samverkansavtalet "Fritt sök" på bekostnad av valmöjligheter för de egna ungdomarna?*

SLUTORD

Vi lyfter i detta brev akuta frågor som direkt berör Lundaregionens ungdomar, men som även har långsiktig betydelse för hela vår kommun och resten av samverkansområdet. Vi har tagit del av forskningsstudier, utredningar från olika myndigheter, statistik från skolverket, medierapportering samt svar på frågor från forskare vid flera svenska lärosäten och från tjänstemän vid skolverket och Lunds kommuns utbildningsförvaltning. Vår slutsats är att alla de problem som beskrivs ovan grundar sig i samverkansavtalet "Fritt sök" i kombination med växande årskullar. Det är fullt möjligt för Lunds kommun att backa och omförhandla avtalet för att rätta till en situation som har gått för långt, och för att återskapa en hållbar situation där vi kan erbjuda en betydligt större andel av Lundaregionens ungdomar högkvalitativa högskoleförberedande utbildningar inom de inriktningar de önskar på våra kommunala gymnasieskolor.

Lund 2018-06-12

Sofia Gruvberger Saal & Emma Sparr

I början på juni startade vi en namninsamling för "Omförhandla "fritt sök" för mer likvärdig gymnasieskola i Skåne!". Många har skrivit på och insamlingen pågår fortfarande: https://www.skrivunder.com/omforhandla_fritt_sok_skane.